

"تنوری فروپاشی"

روشن فکران طبقه ی متوسط و بوروکرات های اتحادیه های کارگری در افکار و روحیه تا حد زیادی شیفته دست آوردهای نظام سرمایه داری در سال های بعد از مرگ مارکس تا آغاز جنگ جهانی شده بودند. نظریه ی روند تدریجی ("تکامل")، گویی برای همیشه پایدار بود، در حالی که نظریه ی انقلاب به عنوان یادگار دوران بربریت به شمار می آمد. پیش بینی های مارکس در باره ی تمرکز هرچه بیشتر سرمایه، درباره ی تشدید تناقضات طبقاتی، درباره ی تعمیق بحران و درباره ی فروپاشی ی فاجعه آمیز نظام سرمایه داری، از طریق اصلاح بخشی از آن و دقیق تر کردنش ترمیم نیافت، بلکه از طریق پیش بینی های با کیفیت مخالف درباره ی توزیع عادلانه تر درآمد ملی، درباره ی نرم کردن تناقضات طبقاتی و درباره ی رفورم تدریجی ی جامعه ی سرمایه داری در تقابل قرار گرفت. «ژان ژانوره» با استعدادترین فرد سوسیال دموکرات آن عصر کلاسیک، امیدوار بود که به تواند رضایت اجتماعی را جایگزین دموکراسی ی سیاسی نماید. این جوهر رفرمیزم بود. پیش گویی های دیگر هم از همین جوهر برخوردار بود. پس چه باقی می ماند؟

حیات نظام سرمایه داری ی انحصاری در زمان ما، مجموعه ای از بحران های زنجیره ای است. هر یک بحران فاجعه ای است. نیاز (نظام سرمایه داری) به رهایی از این فجایع دوره ای با کمک برقراری ی مالیات گمرکی، تورم، افزایش مخارج حکومت و قرض های آن، زمینه را برای بحران های عمیق تر و گسترده تر آماده

می‌کند. مبارزه برای به دست آوردن بازار، مواد خام و استعمارات، فجایع نظامی را اجتناب ناپذیر می‌کند. این همه، شرایط را برای فجایع انقلابی آماده می‌کند. توافق با «سومبارت» بر سر این که نظام سرمایه داری کهن، به طرف «آرام تر، متین تر و منطقی تر شدن» می‌رود، واقعاً کار آسانی نیست؛ مناسب تر این است که گفته شود که (نظام سرمایه داری) در حال از دست دادن آخرین بقایای استدلالات منطقی خود می‌باشد. در هر صورت شکی نیست که «تنوری ی فروپاشی» بر تنوری ی پیش رفت صلح جویانه غالب گشته است.

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.iwsn.org/nashr.htm>

آدرس پستی: BM Kargar, London WC1N 3XX, UK

ایمیل: yasharazarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۴